

230521 Bijbel en milieu Middagdienst

GK 8a Heer hoe heerlijk is uw naam

Groet

Gebed

Intro

In het begin schiep God de hemel en de aarde. God staat aan het begin. Dat is de eerste claim van de Bijbel. Het is als een trompetstoot. Een uitroep van grote macht. Het gaat dus om Gods bedoeling. Als we lezen in de Bijbel komen we het doel van de schepping regelmatig tegen. Neem alleen de psalmen maar: 8, 19, 98, 104, 136 of ps 148 om maar een greep te doen.

Lezing Ps 148

1. Doel

Alles is gemaakt om hem te loven. Het gaat om het prijzen, het bezingen van de Heer. De schepselen doen dat gewoon. Met als grote uitzondering de mens. Met psalm 8 kun je niet anders zeggen dan dat Gods Naam heerlijk over de hele aarde is uitgeschreven. Niet maar een handtekeningetje in een hoekje van het grote kunstwerk. Ieder penseelstreek, iedere kleurschakering, iedere pixel jubelt het uit: kijk eens hoe groot de Schepper is.

Daarom is het zo mooi, dat psalm 148 bij alle elementen stilstaat: de geschapen hemel die God zelf tot zijn woonplaats in de schepping uitkoos. De hemelbewoners. We denken dan aan engelen, maar we mogen ook aan hen denken die gestorven zijn in Christus en dus daar leven! De dichter neemt ons mee van de derde hemel naar de tweede. Het uitspannel, wat wij nu als heelal kennen. Zon en maan en sterren. Melkwegen en zwarte gaten. Zing! Dan komen we ook in de eerste hemel: met de wolken, de neerslag. En dalen we op de aarde neer. De aarde met haar bewoners. De zee met de talloze dieren. Bergen, heuvels,, bomen en planten. Uiteindelijk komen we bij de mens uit. Alle mannen en vrouwen, maar in het bijzonder zijn volk, zijn kinderen. Helaas heeft de mens de aansporing wel nodig!

De reden tot verering wordt ook genoemd: Jullie bestaan omdat Hij het wilde. Hij heeft alle macht. Het universele doel van ons bestaan, van het bestaan van alle dingen is de eer van God. Een kinderlied dat ik mij van lang geleden herinner zingt het zo: God schiep het dier voor zijn plezier, Wolf en ree, Hij speelt er mee. Zo simpel mag je het samenvatten. God schiep alles voor zijn plezier.

De mens heeft daar een speciale plaats in. Dat blijkt al in het scheppingsverhaal. God schiep de mens. Mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hem. Als beeldrager. De mens kreeg een opdracht: Hij mocht Gods schepping namens God beheren. God vertegenwoordigen. Daarin vallen een aantal dingen op. Allereerst de hof van Eden. De mens kreeg een werkterrein. Buiten die hof was wat wij nu de wildernis zouden noemen. De Bijbel zegt daar niets over, maar het is aannemelijk dat daar de gejaagd werd. Dat daar een geschapen kringloop plaats vond. Ook binnen dat werkgebied stelt God grenzen. De mens mag niet alles. Er is een verboden vrucht. Niet de mens, maar God is Koning. Maar wel een koning die de mens in zijn beslissingen betreft. Met hem overlegt, met hem wandelt.

2. Onze taak

Alles wat geschapen is, is er tot eer van God. De mens krijgt als enige schepsel op aarde een bijzondere relatie met God. Hij is aanspreekpunt voor de hele schepping.

Ons onverzadigbaar nooit genoeg, brengt ons in grote moeite. In de natuur zie je altijd evenwicht ontstaan. Bij een teveel aan muizen, groeit de roofvogelstand. Het gevolg is dat de muizenpopulatie krimpt. Bacteriekolonies vergiften zichzelf wanneer ze ongebreideld groeien. Virussen die hun gastheren doden, kunnen zich uiteindelijk niet meer voortplanten. Maar de mens die dank zij de technische hoogstandjes steeds meer uit deze aardbol weet te persen, lijkt onbegrensd te zijn. Eigenlijk is er maar één ding dat de mens tot staan kan brengen: dat is onze eigen moraal.

Sinds de val van de eerste mens is ons morele kompas kapot. In de Bijbel vinden we Gods grondwet en de uitwerking daarvan. De plaats van de schepping zien we daarin terug. In het sabbatsgebod, in de jubeljaren zien we dat God geen onbeteugeld gebruik van de natuur toelaat. Braak laten liggen, rust gunnen zijn een onderdeel van Gods instellingen. Het niet mogen muilkorven van je dorsende os, zegt iets over de omgang met dieren. Goede zorg en rust past in de goede omgang met dieren. Je vindt in de Bijbel geen lijn dat de mens geen vlees zou mogen eten. Op een bepaald moment geeft God het vlees aan de mens. God reikt de mens zelf dierenvellen aan als kleding, toen de schaamte het van de schoonheid won. God stelt zelf offers in, die door de priesters mochten worden meegegeten. In het NT verklaart God het onreinen rein. Vlees eten mag. Maar mateloosheid niet. Daarom kan een vleesloze dag een goede keuze zijn. Een vleesvervanger een goede optie.

En kijk naar het boek Job. Als we de hoofdstukken 38 e.v. er bij pakken, ontdekken we dat niet de menselijke schepping centraal staat. God zet je op je plaats: Waar was jij toen ik de aarde grondvestte? Waar is de weg naar de oorsprong van het licht? Kun jij Plejaden aan banden leggen of de ketenen van Orion losmaken? Kan jouw stem de wolken bevelen? Wie verschaft de raven voedsel? Zou de wilde stier bereid zijn jou te dienen? Geef jij het paard zijn kracht? God laat de mens voelen hoe beperkt zijn macht is!

En dan gaat God nog verder naar de oermonsters. De Beomot. Een soort dinosaurus, met een staart als een cederboom. Of de Leviatan. Zijn beschrijving doet denken aan een vuurspuwende draak. God speelt er mee zingt een van de psalmen.

God zet in dit Bijbelgedeelte de niet-menselijke schepping centraal. De wereld draait niet om jouw 'Ik' alleen. God vraagt om erkenning van zijn grote macht. Om zorg voor alles wat hij gemaakt heeft. Als jij van God houdt, dan kun je toch zijn werk niet kapot maken?

Misschien mag je de gelijkenis van de talenten wel gebruiken om te beseffen wat God van ons vraagt. Hebben wij de aan ons toevertrouwde schepping vermeerderd of uitgebuit. Heer U gaf mij vijf stukken natuur, hier hebt u er tien terug?

Lezing: Rom 8:2, 18-22

3. Onze val

We leven in een wereld waarin het menselijke handelen heel veel gevolgen voor alle leven heeft. Van de plastic soep in de oceaan, tot de minuscule plastic deeltjes die zelfs in de menselijke placenta's wordt gevonden. Van het zwerfafval in onze eigen omgeving tot het ruimteafval dat in allerlei banen om de aarde heen gaat. Van het snelafbrekende afval tot het radioactieve waarvan we de tijdsperiode van de halfwaardetijd niet eens kunnen overzien. Ongekend is onze verderfelijke invloed uitgeschreven op de aarde.

Daarom is het zo geweldig dat Gods verlossing niet exclusief voor ons mensen is. Ons perspectief is niet een aarde die wij weer leefbaar moeten maken, ons perspectief is een nieuwe hemelaarde waar Gods scheppende kracht onze destructieve kracht buiten spel heeft gezet. Dat toekomstperspectief is bepalend voor ons handelen nu. Zonde en dood dat tekent ons nu. Rom 8 zegt: *De wet van de Geest die in Christus Jezus leven brengt, heeft u bevrijd van de wet van zonde en dood.* Let op die verleden tijd. Heeft u bevrijd. Ons handelen mag gericht zijn bevrijding, op leven, niet op zinloosheid. In Christus is niets zinloos. De schepping schrijft Paulus verderop, *is ten prooi aan zinloosheid. (...) Maar ze heeft hoop gekregen, 21 omdat ook de schepping zelf zal worden bevrijd uit de slavernij van de vergankelijkheid en zal delen in de vrijheid en luister die Gods kinderen geschonken wordt. 22 Wij weten dat de hele schepping nog altijd als in barensweeën zucht en lijdt.*

LvK 480:1,3,4 gij hebt o Vader van het leven

4. Wat nu?

Verwerkingsvragen

<p>Wat zegt het delen in het lijden van Christus (Rom 8) over milieu en klimaat?</p>	<p>Verzoening met God staat los van mijn omgang met het milieu</p>	<p>God vervloekt de schepping niet in Genesis. Wat is er dan mis met de schepping?</p>
--	--	--

Afsluitend

Milieuproblemen zijn nooit eenvoudig. De aangereikte oplossingen zijn niet absoluut. Verwacht van de kansel geen gedetailleerd advies. Ik denk dat we veel te veel dingen tegenover elkaar zetten, die naast elkaar kunnen bestaan. Beter is het een minder schadelijk product te kiezen dan de keuze te maken tussen een biologische of een synthetische variant. Niet vliegen is goed, maar het kan beter zijn om toch een verre reis te maken als daarmee hulp aan vluchtelingen of vervolgd wordt gediend.

Wees bewust van het feit dat onze welvaart ten koste van de natuur gaat. Wees bereid genoeg te nemen met minder. En besef dat de keuze die jij maakt, niet perse de juiste keuze voor iedereen hoeft te zijn. Maak van natuurlijk of biologisch geen nieuwe religie. Duurzaamheid begint bij tevredenheid. Wat is Gods schepping gebaat zijn bij tevredenheid. Je bent geen rupsje nooit genoeg. Ik denk aan de spreuken van Agur(30: 8) *Maak me niet arm, maar ook niet rijk. Voed me slechts met wat ik nodig heb.* Een betere richting voor jou, die door Christus verlost is ,weet ik niet.

Gebed

Collecte Luisterlied De steppe zal bloeien <https://youtu.be/hptlyJ6Vd7o>

Zegen

GK 254: 1-3 Kom laat ons vrolijk zingen